

SXEDIO.91Q

8.11.1940: Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΚΑΛΕΙ ΤΟ ΛΑΟ ΝΑ ΕΙΣΦΕΡΕΙ ΤΙΣ ΧΡΥΣΕΣ ΤΟΥ ΒΕΡΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΥΡΩΣΤΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Στις **8** Νοεμβρίου **1940** ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου της Κύπρου, Μητροπολίτης Πάφου Λεόντιος κάλεσε το λαό να εισφέρει ακόμα και τις χρυσές του βέρες και άλλα χρυσά νομίσματα, κοσμήματα και αντικείμενα που διέθετε υπέρ του πολέμου της Ελλάδας.

Στόχος ήταν να μπορέσει να στηριχθεί με αντάλλαγμα χρυσού η ελληνική δραχμή στις δύσκολες στιγμές που περνούσε η Ελλάδα.

Ανέφερε χαρακτηριστικά σε εγκύκλιο του ο Λεόντιος:

"Πάντως γνωρίζετε ότι η Εκδοτική Τράπεζα εκάστου Κράτους έναντι των χαρτονομισμάτων, τα οποία εκδίδει, κρατεί κάλυμα εις χρυσόν. Ανάλογος του ποσοστού του εις χρυσόν καλύμματος τούτου, εν σχέσει προς τα εν κυκλοφορία χαρτονομίσματα, είναι και η οικονομική πίστις έναντι του χαρτονομίσματος του κράτους. Συνεπώς όσον περισσότερον αυξάνει ο χρυσός εις την κατοχήν της εκδοτικής τραπέζης της Ελλάδος, τόσον περισσότερον εξυγιαίνεται το εθνικόν νόμισμα και περισσότερα χαρτονομίσματα δύναται αύτη να εκδώση διά τας πολεμικάς ανάγκας χωρίς τον κίνδυνον να μειωθή η πίστις προς τη δραχμήν".

Τόνιζε στην εγκύκλιο του ο Τοποτηρητής:

ΛΕΟΝΤΙΟΣ ελέω Θεού Μητροπολίτης Πάφου, Υπέριτος και Εξαρχος Αρσινόης και Ρωμαίων και Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Κύπρου,

Παντί τω φιλοπάτριδι Χριστεπωνύμω Ελληνικώ Ορθοδόξω πληρώματι της Αποστολικής Εκκλησίας Κύπρου, χάριν και ευλογίαν από του εν Τριάδι Θεού ημών,

Τέκνα εν Κυριω περιπόθητα,

Διά δύο ημών απολυθεισών ήδη εγκυκλίων εκαλέσαμεν πατρικώς υμάς επί τη εκπληρώσει δύο σπουδαιοτάτων καθηκόντων προς την κατά του Βαρβάρου Ιταλού εισβολέως, υπέρ των όλων μαχομένην μητέρα ημών πατρίδα, την αιωνίαν Ελλάδα.

Το περιχόμενον των δύο τούτων εγκυκλίων ημών απετέλει θερμοτάτη έκκλησις υπέρ προσευχών και δεήσεων διά την υπέρ βωμών και εστιών αγωνιζομένην φιλιτάτην Ελλάδα και υπέρ εσχάτων θυσιών χάριν αυτής. Εγγράφομεν ότι το σύνθημα ημών σήμερον δέον να είναι τα πάντα διά την πατρίδα.

Χαίρομεν, βλέποντες ότι η μητρική φωνή της Εκκλησίας ημών εύρε βαθυτάτην απήχησιν εν τη αγνή ελληνική καρδιά πάντων υμών, χαίρομεν βλέποντες ότι πάντες, μεγάλοι τε και μικροί, πλούσιοι και πτωχοί, φιλοτιμείσθε να υπερβάλητε, αλλήλους εν τη δι' εισφορών εκδηλώσει της στοργής υμών προς την προσφιλεστάτην μητέρα πατρίδα, άλλοι εισφέρετε υπέρ αυτής χρηματικά ποσά και άλλοι αυθορμήτως δίδετε υπέρ αυτής τους χρυσούς υμών δακτυλίους αρραβώνας και άλλα χρυσά και αργυρά κοσμήματα και χρυσά νομίσματα.

Το θέαμα τούτο πληροί την πατρικήν ημών φυχήν αρρήτου παραμυθίας και ευφροσύνης και κινεί την γλώσσαν ημών εις αίνον και δοξολογίαν του παντοδυνάμου, του τοιαύτα εμβάλλοντος εν τη ψυχή ημών αισθήματα υπέρ της φιλιτάτης ημών Ελλάδος.

Επαινούντες υμάς διά παν ό,τι πράττετε υπέρ πίστεως και πατρίδος, επιθυμούμεν συγχρόνως και ούτος είναι ο σκοπός της Εγκυκλίου ημών ταύτης, να καταστήσωμεν εις υμάς γνωστόν και να εξάρωμεν ότι όλως ιδιαιτέρως ζητείται η προσφοροτέρα υπέρ της αγωνιζομένης πατρίδος Ελλάδος χρυσών νομισμάτων και χρυσών και αργυρών αντικειμένων, ήτοι δακτυλίων αρραβώνων, δακτυλιδίων ενωτίων, βραχιολίων και λοιπών κοσμημάτων, έτι δε κοχλιαρών και άλλων χρυσών αργυρών σκευών, αίτινα δέον να παραδίδητε εις τας κατά τόπους επιτροπείας επί των εράνων υπέρ του ελληνικού πολέμου.

Πάντως γνωρίζετε ότι η Εκδοτική Τράπεζα εκάστου Κράτους έναντι των χαρτονομισμάτων, τα οποία εκδίδει, κρατεί κάλυμα εις χρυσόν. Ανάλογος του ποσοστού του εις χρυσόν καλύμματος τούτου, εν σχέσει προς τα εν κυκλοφορία χαρτονομίσματα, είναι και η οικονομική πίστις έναντι του χαρτονομίσματος του κράτους. Συνεπώς όσον περισσότερο αυξάνει ο χρυσός εις την κατοχήν της εκδοτικής τραπέζης της Ελλάδος, τόσον περισσότερο εξυγιαίνεται το εθνικόν νόμισμα και περισσότερα χαρτονομίσματα δύναται αύτη να εκδώση διά τας πολεμικάς ανάγκας χωρίς τον κίνδυνον να μειωθή η πίστις προς τη δραχμήν.

Η παρά των Ελλήνων Κυπρίων λοιπόν υπέρ της πολεμούσης πατρίδος προσφορά χρυσών νομισμάτων και χρυσών και αργυρών κοσμημάτων και αντικειμένων σκοπεύει εις τη ενίσχυσιν του καλύμματος του ελληνικού χαρτονομίσματος. Είναι άρα πρόδηλον ότι η προσφορά κυρίως χρυσού είναι τι, το οποίον οφείλομεν να αξιώσωμεν πάντες, όλως ιδιαιτέρας, υψίστης προσοχής και επιτελούμεν καθήκον υπέρτατον, θερμότατα και εντονώτερα προτρέποντες υμάς, τέκνα εν Χριστώ αγαπητά, ίνα προσφέρητε υπέρ της φιλιάτης πατρίδος ημών Ελλάδος, κυρίως μεν τους χρυσούς δακτυλίους αρραβώνας υμών, επίσης δε χρυσά υμών και αργυρά ή Κωνσταντινάτα ή χρυσά χρησιμοποιούμενα εις περιδέραια ή οιαδήποτε άλλα χρυσά και τονίζοντες ότι όσοι πράττετε τούτο προσφέρετε εις την πατρίδα την πλέον ευπρόσδεκτον και πλέον αποτελεσμαστικήν και σκόπιμον ιεράν θυσίαν, η οποία θα γίνη δεκτή μετά της μεγαλυτέρας ευγνωμοσύνης παρ' αυτής και θα φέρη την ευλογίαν του θεού εις τους προσφέροντας ταύτην και εις τους ευσεβείς αυτών οίκους.

Ο Θεός αναμφιβόλως θα ευλογήση τη θυσίαν υμών ταύτην και θα αποδώση εις υμάς εκατονταπλάσιον εκείνο το οποίον θα δώσητε, όσοι δε θα προσφέρητε τους δακτυλίους υμών, αρραβώνας, οίτινες είναι ιεροί, θα έχητε την μεγίστην τιμήν να λάβητε διά του Ελληνικού Βασιλείου εν Κύπρω Προξενείου εξ

ονόματος της μητρός πατρίδος εις ανάμνησιν της υπέρ αυτής θυσίας υμών αργυρούν δακτύλιον, φέρον εις το άνω μέρος βασιλικόν στέμμα και εσωτερικώς επιγραφήν "Εθνικός Αγών 1940".

Οι αργυροί ούτοι δακτύλιοι αρραβώνες θα αποστέλλωνται υπό του εκλαμπροτάτου Έλληνος προξένου εριτίμου Κυρίου Ελευθερίου Μαυροκεφάλου εις την ιεράν Αρχιεπισκοπήν Κύπρου, όπου θα ευλογώνται υφ υμών και θα επιστρέφονται εις το Προξενείον ίνα παραδίδονται επ' αυτού εις τους δικαιούχους.

Εν δε τη εδραία πεποιθήσει, ότι μετά προθυμίας και χαράς υποστήτε την θυσίαν ταύτην ως και πάντα άλλην θυσίαν υπέρ της υπέρ βωμών και εστιών αγωνιζομένης πατρίδος ημών, εξασφαλίζοντες εις αυτήν την νίκην συγχρόνως πραγματοποιούντες τα εθνικά πεπρωμένα της μεγαλονήσου ημών επικαλούμεθα επί πάντας διαψιλείς τας θείας ευλογίας και δωρεάς και τας ευχάς της αγιωτάτης ημών εκκλησίας, και

διατελούμεν

εν χριστώ ευχέτης διάπυρος

Ο Πάφου ΛΕΟΝΤΙΟΣ

Τοποτηρητής του αρχιεπισκοπικού Θρόνου
Κύπρου

Στις 12 Νοεμβρίου Λεόντιος επανήλθε με μια τρίτη εγκύκλιο προς το λαό γύρω από το όλο θέμα αγγέλλοντας τη σύσταση επιτροπών για συλλογή των εισφορών των Ελλήνων Κυπρίων υπέρ του ελληνικού αγώνα:

ΛΕΟΝΤΙΟΣ ελέω Θεού Μητροπολίτης Πάφου, Υπέρτιμος και Εξαρχος Αρσινόης και Ρωμαίων και Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Κύπρου,

Παντί τω φιλοπάτριδι Χριστεπωνύμω Ελληνικώ Ορθοδόξω πληρώματι της Αποστολικής Εκκλησίας Κύπρου, χάριν και ευλογίαν από του εν Τριάδι Θεού ημών,

Τέκνα εν χριστώ αγαπητά, Επί συνεχίσει και συμπληρώσει των δύο τελευταίων ημών εγκυκλίων περί

παγκυπρίων εράνων και περί προσφοράς χρυσών νομισμάτων και δακτυλίων και χρυσών αργυρών αντικειμένων υπέρ του Εθνικού αγώνος, εθεωρήσαμε αναγκαίον ίνα απολύσωμεν και απολύομεν προς υμάς και την παρούσαν.

Ουδεμίαν έχομεν αμφιβολίαν ότι πλήρως αντιλαμβάνεσθε, ότι η ευλογημένη ημών μήτηρ πατρίς Ελλάς διεξάγει αγώνα περί υπάρξεως και ότι πάντα απανταχού τα τέκνα αυτής οφείλουσιν το ταχύτερον να προσφέρωσι παν ότι δύνανται υπέρ του αγώνος αυτή τούτου.

Γνωρίζετε ήδη ότι εν πάσαις ταις πόλεσι της θεοσώστου ημών νήσου, έχουσι καταρτισθή κατ' οικονομίαν, ένεκα των υφισταμένων έτι εν Κύπρω πολιτικών συνθηκών, εν πλήρει αρμονία και θαυμαστή φιλοπατρία, Επιτροπείαι υπό την προεδρίαν της καθ' ημάς εκκλησίας προς άμεσον διενέργειαν εράνων υπέρ του ελληνικού πολέμου και του ελληνικού ερυθρού σταυρού.

Εκ των επιτροπειών τούτων κατηρίσθη Κεντρική Επιτροπεία των πόλεων Κύπρου, ήτις και συνεδριάσασα χθες εν τη Αρχιεπισκοπή προσκλήσει και υπό την προεδρίαν ημών, ησχολήθη περί την μελέτην της τα μάλιστα επειγούσης μεγίστης υποθέσεως των Παγκυπρίων Εράνων υπέρ των ιερωτάτων τουτων, ως ανωτέρω σκοπών. Κατόπιν δε διεξοδικής και επισταμένης εξετάσεως του πράγματος, κατέληξεν αύτη εις το συμπέρασμα ότι είναι προτιμότερον, ίνα αντί της δι'οιοδηήτινος τρόπου, έστω και κατ' οικονομίαν αναδείξεως Επαρχιακών Επιτροπειών επί των εν λόγω εράνων, ήτις ένεκα των παρούσων συνθηκών εν τη Νήσω, υφ' ας στερούμεθα αντιπροσωπευτικών διά της ψήφου του λαού σωμάτων, παρουσιάζει ανυπερβλήτους δυσχερείας, προβόμεν επί την σύστασιν και τον καταρτισμόν Επιτροπειών και εν τη υπαίθρω, ως εγένετο και διά τας πόλεις.

Η ειρημένη επιτροπεία εύρεν ότι διά του τρόπου τούτου όχι μόνον ταχύτερον θα φθάσωμεν εις το τόσοσ ποθητόν αποτέλεσμα, διότι ο καταρτισμός επαρχιακών επιτροπειών και παγκυπρίου επιτροπείας

επί των εν λόγω εράνων θα απήτει σχετικώς μακρόν χρονικόν διάστημα, αλλά και θα δώσωμεν διά τούτου ευκαιρίαν αυτενεργίας εις την ύπαιθρον εις παν χωρίον, εις πάσαν κοινότητα Κύπρου, πράγμα το οποίον ενδείκνυται λυσιτελέστερον και σκοπιμώτερον.

Ούτως υπάρχουσών ήδη των επιτροπειών των πόλεων επί των εράνων προβαίνομεν και επί τον καταρτισμόν επιτροπειών επί των εράνων εν παντί χωρίω και πάση κοινότητι της νήσου ημών, οίτινες κατά τας προγονικάς ημών παραδόσεις, θα διατελώσι υπό την προεδρίαν της εκκλησίας Κύπρου και υπό την καθοδήγησιν της ιεράς ημών Αρχιεπισκοπής, ήτις ούσα η Εθναρχική Εδρα της εθνικής ημών νήσου θα είναι και η Παγκύπριος Αρχή πασών των καταρτισθεισών εν αυτή επιτροπειών επί των εθνικών εράνων.

Παραγγέλλομεν λοιπον και εντελλόμεθα ίνα εν πάση κοινότητι, εν πάση κωμοπόλει και εν παντί χωρίω της Κύπρου και διά πάσαν ενορίαν άνευ αναβολής καταρτισθή επιτροπεία εράνων υπέρ του ελληνικού Πολέμου και του ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Η Επιτροπεία αύτη θα αποτελήται εκ του πρώτου τη τάξει εφημερίου ιερέως της ενορίας, ως Προέδρου και εκ των εκκλησιαστικών επιτροπών, ως μελών αυτής, επίσης δε εάν θεωρήται τούτο επιθυμητόν υπό της κοινότητος και εξ άλλων προσθέτων μελών της κοινότητος τα οποία προτρέπομεν πατρικώς να εκλέξη αύτη δι' ομοφώνου βοής εν ελληνική και Ορθοδόξω χριστιανική ομονοία. Οπου δ' έχουσιν ήδη συσταθή συνεπεία της πρηγουμένης υμών περί εράνων εγκυκλίου και προ της παραλαβής της ανά χείρας εγκυκλίου, τοιαύται επιτροπείαι εράνων, δέον να παραμείνωσιν αύται εν ενεργεία υπό την προεδρίαν του πρώτου τη τάξει ιερέως της ενορίας προς εκτέλεσιν των εν τη παρούση εγκυκλίω διαλαμβανομένων.

Της ενάρξεως των εράνων εντελλόμεθα πατρικώς να ηγηθώσιν οι ιεροί ναοί, παραγγέλλομεν δε σχετικώς όπως έκαστος ιερός ναός προσφέρη ευχαρίστως υπέρ του ιερού εθνικού αγώνος, όσον μεγαλύτερον ποσόν αποφασισθή υπό της

εκκλησιαστικής επιτροπείας, η τουλάχιστον το εν τέταρτον του ετησίου ακαθαρίστου εισοδήματος του ναού, δηλαδή του αθροίσματος των ετησίων εσόδων του παγκαρίου δίσκου, ιεροτελεστιών, εισφορών των ενοριτών προϊόντων, ενοικίων, τόκων και εισπρακτέων γραμματέων, αφιερωμάτων και διαφόρων άλλων εισόδων) ως έπραξαν και οι ιεροί ναοί των πόλεων. Είναι δε εύκολον να ευρεθή το ποσοστόν τούτο εκ του τελευταίου ετησίου ισολογισμού, τον οποίον δι'έκαστον ιερόν ναόν κατήρτισεν ο ελεγκτής του θρόνου, αφού ευρεθή αριθμητικώς το τέταρτο αυτού, ως προς δε τους ιερούς ναούς, οι οποίοι στερούνται τώρα χρήματος, εν τω ταμείω αυτών επιτρέπομεν διά της εγκυκλιου ημών ταύτης γενικώς εις τας εκκλησιαστικές επιτροπείας όλων τούτων, ίνα προβώσιν αμέσως εις σύναψιν δανείου, χάριν εκπληρώσεως άνευ αναβολής του επιτακτικού προς την αγωνιζομένην μητέρα πατρίδα ιερού καθήκοντος.

Ως προς δε τον τρόπον της διενεργείας των εράνων συνιστώμεν τα ακόλουθα:

Θα κρατώνται υπό της Επιτροπείας των εράνων τρία μικρά βιβλία εις τα οποία να καταργράφονται οι έρανοι ολογράφως και αριθμητικώς διά μελάνης και ουχί διά μολυβδινος, χωρίς διορθώσεις και απαλείψεις (σβυσίματα) αφού σημειωθή υπό του ιδίου του εισφέροντος ολόκληρον το όνομα αυτού εν τω βιβλίω. Το εν βιβλίον θα είναι διά τους εράνους εις χρήματα το έτερον διά τους εράνους εις χρυσόν και δακτυλίους αρραβώνας και χρυσά αντικείμενα εν γένει και το τρίτον βιβλίον διά τους εράνους εις είδος. Των βιβλίων τούτων θα είναι ηριθμημένα διά μελάνης, αι σελίδες, αι δε εισπράξεις εν αυτοίς θα υπογράφονται υπό της ολομελείας της επιτροπείας των εράνων της κοινότητος ή της ενορίας, ουδεμία δε συνεισφορά θα σημειώνεται εν τοις βιβλίοις των εράνων, η οποία δεν διατεθή εξ ολοκλήρου εις την επιτροπείαν εράνων του χωρίου.

Μόλις απειρατωθή εν τη κοινότητι ο έρανος αμέσως τα συλλεγέντα θα παραδίδονται εις τον ταμίαν

της Επιτροπείας των εράνων, τον εν τη πρωτεύουση πόλει της επαρχίας, εις ην ανήκει η κοινότης και θα προσάγονται προς αυτόν τα ειρημένα τρία βιβλία των εράνων, υπογεγραμμένα υπό της ολομελείας της Επιτροπείας, ο δε ταμίας της επιτροπείας εράνων της πόλεως, θα δίδη απόδειξιν παραλαβής πάντων των παραδιδομένων εις αυτόν έπειτα δε διά της οικείας Μητροπόλεως ή της Αρχιεπισκοπής θα διαβιβάζωνται ταύτα εις το Βασιλικόν εν Κύπρω Προξενείον της Ελλάδος.

Εις τα χρυσά αντικείμενα, τα οποία δέον να καταγράφονται και περιγράφονται εν τω ειδικώ βιβλίω, πρέπει να προσδένηται μικρόν δελτίον εκ σκληρού χάρτου, επί του οποίου θα αναγράφεται καθαρώς το όνομα των κοσμημάτων ή των αντικειμένων τούθ' όπερ δέον να γίνεται επιμελέστερον διά τους δακτυλίους αρραβώνας δι' όν λόγον έχομεν γράψει εν τη προηγουμένη ημών σχετική εγκυκλίω υπ' αριθμόν **262**. Ουδέν δε χρυσούν ή αργυρούν αντικείμενον θα πωλήται, αλλά θα παραδίδονται πάντα εις τον ταμίαν της επιτροπείας της πρωτεύουσης της επαρχίας, και κατόπιν διά του ελληνικού προξενείου διαβιβασθώσιν εις Ελλάδα και κατατεθώσιν ως χρυσός προς ενίσχυσιν του καλύμματος της δραχμής κατά την ανωτέρω εγκύκλιον ημών.

Αι εις είδος προσφοράί (σίτος, κριθή, έλαιον κλπ) θα πωλώνται υπό της επιτροπείας εράνων του χωρίου εις δημόσιον πληστηριασμόν είτε εν τω χωρίω, είτε αλλαχού, το ποσόν δε το οποίον α εισπραχθή εκ της πωλήσεως, πιστοποιούμενον διά των υπογραφών της ολομελείας της επιτροπείας θα παραδίδεται εις τον Ταμίαν της πρωτεύουσης της Επαρχίας.

Σημειούμεν δ' επί τούτοις ότι αι Επιτροπείαι εράνων διά πάσαν αυτών αμφιβολίαν και απορίαν εν τω έργω αυτών δέον να συμβουλευώνται τας συναδέλφους επιτροπείας των πόλεων, διά μέσου της οικείας Μητροπόλεως ή της Αρχιεπισκοπής.

Ταύτα γράφοντες και εντελλόμενοι υμών, τέκνα εν πνεύματι αγαπητά, τρέφομεν ακράδαντον την

πεποίθησιν ὅτι διαθέτοντες πάντα υμῶν τον ζήλον αναπτύσσοντας πάσαν υμῶν την δραστηριότητα δεικνύοντες, κατά την εξαιρετικήν ταύτην περίστασιν, το μέγεθος της φιλοπατρίας υμῶν θα σπεύσητε πάντες, άνευ χρονοτριβῶν, αμέσως επί την εκτέλεσιν του καθήκοντος θα φιλοτιμηθήτε μάλιστα ευγενεί αμίλλη να συνεισφέρητε έκαστος ὅσον το δυνατό περισσότερα των άλλων, ίνα ευδοωθή πλήρως και ταχέως το έργον των εράνων εν Κύπρω, υπέρ της περί των όλων αγωνιζομένης μητρόσ πατρίδος, ὡστε να δοθή παρ' υμῶν εις αυτήν η μέγιστη δυνατή βοήθεια και να δεχθήτε άξιοι των επαίνων και της ευγνωμοσύνης αυτής, προς τιμή της φιλτάτης ημῶν Κύπρου.

Ο δε Παντοδύναμος Θεός των πατέρων ημῶν δώσοι νίκας και θριάμβους εις την αιωνίαν μητέρα πατρίδα ημῶν Ελλάδα, διαψιλεύοι δ' υμίν και τους οίκους υμῶν τας ουρανίους αυτού ευλογίας

Εν τη Αρχιεπισκοπή Κύπρου

Τη 12η Νοεμβρίου 1940

Εν Χριστώ ευχέτης διάπυρος

Ο Πάφου ΛΕΟΝΤΙΟΣ

Τοποτηρητής

Σημ: Αναγνωσθήτω την Κυριακήν επ' Εκκλησίας εις επήκοον των πιστών και κατοπιν να τοιχοκολληθή εις στο κεντρικώτερον μέρος της κοινότητος,